U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Radana Malíka a soudců JUDr. Tomáše Rychlého a JUDr. Barbary Pořízkové v právní věci žalobců: a) **O. F.** b) nezl. **T. F.** a c) nezl. **V. F.**, všichni st. přísl. Ukrajina, všichni bytem Gončarenkova 1303/48, Praha 4, všichni zast. JUDr. Petrou Humlíčkovou, Ph.D., advokátkou se sídlem Štěpánská 640/45, Praha 1, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 936/3, Praha 7, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 17. 3. 2016, č. j. OAM-734/ZA-ZA02-LE23-2015, v řízení o kasační stížnosti žalobců proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 6. 12. 2017, č. j. 4 Az 16/2016 - 76,

takto:

I. Kasační stížnost **se odmítá** pro nepřijatelnost.

II. Žádný z účastníků **nemá právo** na náhradu nákladů řízení.

III. Ustanovené zástupkyni žalobců JUDr. Petře Humlíčkové, advokátce se sídlem Štěpánská 640/45, Praha 1, **se přiznává** odměna za zastupování ve výši **16 680 Kč**. Tato částka jí bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 60 dnů od právní moci tohoto usnesení.

Odůvodnění:

[1] Podanou kasační stížností se žalobci (dále společně jen „stěžovatelé“) domáhají zrušení v záhlaví označeného rozsudku Městského soudu v Praze (dále jen „městský soud“), kterým byla jako nedůvodná dle § 78 odst. 7 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“), zamítnuta jejich žaloba proti shora označenému rozhodnutí žalovaného (dále jen „rozhodnutí žalovaného“). Tímto rozhodnutím žalovaný rozhodl o jejich žádosti tak, že se jim mezinárodní ochrana dle § 12, § 13, § 14, § 14a a § 14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění účinném pro projednávanou věc (dále jen „zákon o azylu“), neuděluje.

I. Vymezení věci

[2] Z předloženého správního spisu plyne, že stěžovatelé jsou občané Ukrajiny, jsou i ukrajinské národnosti a tvoří rodinu. Stěžovatelka a) je matka a stěžovatelé b) a c) jsou její nezletilé děti. Stěžovatelé nepocházejí z oblasti zasažené válečným konfliktem (pocházejí z Chmelnycké oblasti v západní části Ukrajiny). Jako důvody pro udělení mezinárodní

ochrany uvádějí všeobecně nepříznivou situaci na Ukrajině [je tam podle slov stěžovatelky a) při pohovoru o udělení mezinárodní ochrany na č. l. 27 správního spisu „válka, která se stále šíří“, „v zemi je neuvěřitelný nepořádek“ a „válka je cítit na každém kroku“]. Stěžovatelka a) také uvedla, že by po návratu na Ukrajinu zůstala bez zaměstnání.

[3] Vyjádřila i obecnou obavu o osud svých nezletilých dětí – stěžovatelů b) a c) („moje děti musí chodit do školy, která je tři kilometry daleko a já se o ně velmi bojím“).

[4] Žalovaný prozkoumal žádost stěžovatelů a nevyhověl jí s poukazem na to, že nepředložili žádné relevantní důvody pro udělení azylu (§ 12 až § 14 zákona o azylu) ani doplňkové ochrany (§ 14a a § 14b zákona o azylu).

[5] V řízení před městským soudem tvrdili, že správní orgán nezjistil dostatečně, jak je postavení žen a nezletilých dětí na Ukrajině ohroženo v důsledku nefungující státní moci. Poukazovali také na nepřezkoumatelnost rozhodnutí žalovaného, tvrdili splnění podmínek v § 12 zákona o azylu v tom, že stěžovatelka a) má legitimní obavy o život a zdraví svůj a svých dětí. Dále tvrdili splnění podmínek pro udělení azylu z tzv. humanitárních důvodů podle § 14 zákona o azylu.

[6] Městský soud přezkoumal rozhodnutí žalovaného a v příběhu stěžovatelů neshledal azylově relevantní důvody, ať již pro udělení azylu podle § 12 či podle § 14 zákona o azylu. Stejně tak neshledal vady v rozhodnutí žalovaného vytýkané v žalobě.

II. Obsah kasační stížnosti, vyjádření žalovaného

[7] Proti rozsudku městského soudu brojí stěžovatelé kasační stížností, jejíž důvody podřazují pod § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s. Navrhují, aby Nejvyšší správní soud zrušil napadený rozsudek městského soudu a věc mu vrátil k dalšímu řízení.

[8] Předkládají dvě námitky: v první tvrdí splnění podmínek podle § 12 písm. b) zákona o azylu. Poukazují na strach stěžovatelky a) – matky – o děti [tj. o stěžovatele b) a c)], o jejich zdraví a další vývoj v důsledku začátku války, která „s sebou přinesla nepokoj a neklid do života místního obyvatelstva a každodenní strach, jestli se konflikt z východu Ukrajiny nerozšíří do ostatních částí Ukrajiny“. Tuto situaci vnímá stěžovatelka a) jako matka – samoživitelka mnohem citlivěji a nebezpečněji vzhledem ke své rodičovské odpovědnosti a má proto odůvodněný strach z pronásledování ve smyslu citovaného ustanovení zákona o azylu. Žalovaný a městský soud tuto zvláštní situaci nezohlednily.

[9] Druhá námitka se týká udělení azylu z humanitárních důvodů podle § 14 zákona o azylu. Jako okolnost hodnou zvláštního zřetele vidí stěžovatelé svoji fyzickou zranitelnost. Stěžovatelka a) je matkou samoživitelkou bez adekvátní finanční podpory a rodinného zázemí, je odkázána na slabý sociální systém a zpoplatněné zdravotnictví (míněno zřejmě v zemi původu, tedy na Ukrajině – pozn. soudu). Poukazuje i na nízký věk nezletilých stěžovatelů b) a c) a na to, že oba navštěvují školu v České republice, mluví a čtou v českém jazyce a zapadli do školního kolektivu. Bylo by v rozporu s principy humanitárního azylu vytrhnout děti z prostředí, na které si zvykli a ve kterém jsou spokojené a šťastné.

[10] V České republice žijí již tři roky a za tu dobu si navykli na místní prostředí. K tomu přispěl i městský soud, jelikož mezi doplněním žaloby (dne 16. 6. 2016) a nařízením ústního jednání (dne 6. 12. 2017) uplynul rok a půl. Za uvedený čas se stěžovatelce a) dokonce narodila dcera Anna. Vyhoštění stěžovatelky s malým miminkem by bylo rovněž nehumánní.

III. Posouzení Nejvyšším správním soudem

[11] Nejvyšší správní soud posoudil formální náležitosti kasační stížnosti a shledal, že kasační stížnost byla podána včas, jde o rozhodnutí, proti němuž je kasační stížnost přípustná, a stěžovatelé jsou zastoupeni advokátkou (§ 105 odst. 2 s. ř. s.). Přezkoumal napadený rozsudek městského soudu v rozsahu kasační stížnosti a v rámci uplatněných důvodů, ověřil při tom, zda napadené rozhodnutí netrpí vadami, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3 a 4 s. ř. s.).

[12] Ve věcech mezinárodní ochrany se Nejvyšší správní soud v souladu s § 104a s. ř. s. zabývá nejprve otázkou, zda podaná kasační stížnost svým významem podstatně přesahuje zájmy stěžovatele. Není-li tomu tak, soud takovou kasační stížnost odmítne jako nepřijatelnou. Pro vlastní vymezení institutu nepřijatelnosti a jeho dopadů do soudního řízení správního Nejvyšší správní soud odkazuje na své usnesení ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006 - 39, v němž vyložil neurčitý právní pojem „přesah vlastních zájmů stěžovatele“.

[13] O přijatelnou kasační stížnost se dle výše citovaného rozhodnutí může jednat v následujících typových případech: (1) kasační stížnost se dotýká právních otázek, které dosud nebyly vůbec či nebyly plně řešeny judikaturou Nejvyššího správního soudu; (2) kasační stížnost se týká právních otázek, které jsou dosavadní judikaturou řešeny rozdílně; (3) kasační stížnost bude přijatelná pro potřebu učinit judikatorní odklon; (4) pokud by bylo v napadeném rozhodnutí krajského soudu (zde tedy městského soudu) shledáno zásadní pochybení, které mohlo mít dopad do hmotněprávního postavení stěžovatele.

[14] Stěžovatelé spatřují přijatelnost v prvním uvedeném důvodu, tedy že napadený rozsudek se dotýká otázek dosud judikatorně neřešených. Neuvádí, jaké konkrétní otázky mají na mysli a jen obecně odkazují na zbývající obsah kasační stížnosti.

[15] Nejvyšší správní soud nespatřuje v namítaných skutečnostech přesah vlastních zájmů stěžovatelů, a to v mezích vytyčených výše citovaným usnesením ve věci sp. zn. 1 Azs 13/2006. Obě kasační námitky se týkají otázek soudem dříve judikovaných.

[16] Co se týče první kasační námitky, v ní stěžovatelé předkládají ryze subjektivní obavu, k níž však neexistují žádné objektivní okolnosti. Stěžovatelé je ostatně ani netvrdili. K tomu již Nejvyšší správní soud uvedl v usnesení ze dne 30. 9. 2015, č. j. 6 Azs 154/2015 - 26: „*Takové obavy nemohou dosáhnout intenzity podle § 12 odst. b) zákona o azylu. Nejvyšší správní soud již opakovaně judikoval, že institut azylu je postaven na potencialitě pronásledování (viz rozsudek NSS ze dne 31. 1. 2008, č. j. 4 Azs 47/2007 - 60, či ze dne 9. 6. 2008, č. j. 5 Azs 18/2008 - 83). Ustanovení § 12 písm. b) zákona o azylu v sobě kombinuje*

subjektivní prvek (obavy) a objektivní prvek (odůvodněnost obav). Při posuzování, zda jsou obavy žadatele o mezinárodní ochranu odůvodněné, je třeba vycházet z toho, jestli je pronásledování přiměřeně pravděpodobné (viz rozsudek NSS ze dne 26. 3. 2008, č. j. 2 Azs 71/2006 - 82, či rozsudek ze dne 13. 8. 2010, č. j. 4 Azs 11/2010 - 112).“ Obavy stěžovatelů v projednávaném případě nejsou odůvodněné objektivními okolnostmi, resp. stěžovatelé sice poukazují na objektivní okolnost – válečný konflikt na východě Ukrajiny, avšak chybí další objektivní okolnosti, jež by svědčily o důvodnosti obav stěžovatelů jako osob žijících daleko od místa konfliktu.

[17] Co se týče druhé kasační námitky, k otázce udělování humanitárního azylu se Nejvyšší správní soud vyjádřil např. v rozsudku ze dne 11. 3. 2004, č. j. 2 Azs 8/2004 - 55, v němž uvedl, že mezi obvyklé důvody udělování humanitárního azylu „[l]*ze příkladmo zařadit například udělování humanitárního azylu osobám zvláště těžce postiženým či zvláště těžce nemocným; nebo osobám přicházejícím z oblastí postižených významnou humanitární katastrofou, ať už způsobenou lidskými či přírodními faktory*.“

[18] Pokud jde o otázku přezkoumávání rozhodnutí týkajících se humanitárního azylu, k té Nejvyšší správní soud ve svém rozsudku ze dne 22. 1. 2004, č. j. 5 Azs 47/2003 - 48, uvedl, že „[a]z*yl z humanitárních důvodů lze udělit pouze v případě hodném zvláštního zřetele. Není na něj právní nárok a posouzení důvodů žadatele je otázkou správního uvážení správního orgánu. V otázkách přezkumu správního rozhodnutí, které je ovládáno zásadami správního uvážení, zákon vytváří kriteria, podle nichž a v jejichž rámci se může uskutečnit volba, včetně výběru a zjišťování těch skutečností konkrétního případu, které nejsou správní normou předpokládány, ale uvážením správního orgánu jsou uznány za potřebné pro volbu jeho rozhodnutí. Samotné správní rozhodnutí podléhá přezkumu soudu pouze v tom směru, zda nevybočilo z mezí a hledisek stanovených zákonem, zda je v souladu s pravidly logického usuzování a zda premisy takového úsudku byly zjištěny řádným procesním postupem. Za splnění těchto předpokladů není soud oprávněn z týchž skutečností dovozovat jiné nebo přímo opačné závěry*.“

[19] Udělení azylu z humanitárních důvodů na základě správního uvážení žalovaného dle § 14 zákona o azylu řeší předcházející judikatura Nejvyššího správního soudu v řadě dalších rozhodnutí, např. v rozsudku ze dne 19. 7. 2004, č. j. 5 Azs 105/2004 - 72. Otázkou se zabýval též Ústavní soud v rozhodnutí ze dne 11. 11. 2002, sp. zn. IV. ÚS 532/02, v němž mimo jiné uvedl, že „[j]*ednotícím principem je diskreční pravomoc správního orgánu, do níž soudům nenáleží zasahovat, leda by správní orgán nedospěl ke svému rozhodnutí řádným procesním postupem, nebo by jeho rozhodnutí nebylo řádně a logicky odůvodněno*.“ Otázka je tedy již judikována a stěžovateli tvrzený důvod přijatelnosti (tj. právě absence judikatury) zde není.

[20] Okolnosti projednávaného případu zdůrazňované v kasační stížnosti [tj. nízký věk stěžovatelů b) a c), jejich navyklost na prostředí České republiky včetně školní docházky atd. – viz odstavec [9] výše] nedosahují intenzity vyžadující udělení humanitárního azylu v kontextu citované judikatury. Žalovaný i městský soud se v rámci mezí správního uvážení, resp. soudního přezkumu tohoto uvážení s touto otázkou náležitě vypořádaly.

[21] Výše uvedené neznamená, že by Nejvyšší správní soud nevnímal složitou situaci stěžovatelů. Podobnou situací (stěžovatelka – matka s dvěma nezletilými dětmi) se však již také v minulosti zabýval v usnesení ze dne 1. 9. 2017, č. j. 2 Azs 165/2017 - 37. V judikovaném případě šlo dokonce o matku, která na území České republiky pobývala 20 let a každé z jejích dvou dětí zde žilo od narození, tj. přes 10 let. K tomu však soud uvedl, že „[j]*e ovšem evidentní, že dva stěžovatelé jsou nezletilými dětmi. Navíc dětmi, které žijí v České republice po celou dobu svého života, tedy od narození (narodili se v letech 2004 a 2006), vykonávají zde povinnou školní docházku, na Ukrajině nemají žádné zázemí, naopak zde mají sociální vazby, kamarády atd. Pokud však chtějí legalizovat svůj pobyt v České republice, jejich snaha tak učinit na základě opakovaných žádostí o mezinárodní ochranu je zjevně předurčena být neúspěšná, protože azylově relevantní důvody nejsou s to předložit. Dle ustálené judikatury Nejvyššího správního soudu totiž není snaha o legalizaci pobytu azylově relevantním důvodem (rozsudky ze dne 21. 8. 2003, č. j. 2 Azs 5/2003 – 46, publ. pod č. 18/2003 Sb. NSS, ze dne 20. 10. 2005, č. j. 2 Azs 423/2004 - 81, či usnesení ze dne 12. 7. 2016, č. j. 2 Azs 115/2016 - 26). Stěžovatelům však nic nebrání, aby využili pobytových titulů podle zákona o pobytu cizinců. Při rozhodování o jejich žádosti pak správní orgány jistě vezmou na zřetel výše uvedené okolnosti, které nepochybně mohou být důvodem pro udělení některé z forem pobytového oprávnění.*“ Je na stěžovatelích, aby se svůj pobyt na území České republiky pokusili zlegalizovat prostřednictvím zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů.

IV. Závěr a náklady řízení

[22] Za těchto okolností Nejvyšší správní soud neshledal žádného důvodu pro přijetí kasační stížnosti k věcnému projednání a konstatuje, že kasační stížnost svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatelů, a proto ji ve smyslu § 104a s. ř. s. shledal nepřijatelnou a odmítl ji.

[23] Výrok o náhradě nákladů řízení se opírá o ustanovení § 60 odst. 3, větu první, s. ř. s., ve spojení s § 120 s. ř. s., dle kterého nemá žádný z účastníků právo na náhradu nákladů řízení, bylo-li řízení zastaveno nebo žaloba odmítnuta.

[24] Stěžovatelům byla v řízení před městským soudem jako zástupkyně ustanovena JUDr. Petra Humlíčková, Ph.D., advokátka se sídlem Štěpánská 640/45, Praha 1, která je zastupovala i v řízení o kasační stížnosti. Podle § 35 odst. 9 s. ř. s. platí v takovém případě odměnu advokáta včetně hotových výdajů stát. Podle § 7 bodu 5. a § 9 odst. 4 písm. d) vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif), ve znění pozdějších předpisů (dále jen „advokátní tarif“), s přihlédnutím k § 11 odst. 1 písm. c) a d) citované vyhlášky, náleží advokátce odměna za dva úkony právní služby spočívající v další poradě s klientem přesahující jednu hodinu a v písemném podání nebo návrhu ve věci samé – podání kasační stížnosti, a to ve věci tří stěžovatelů. Podle § 12 odst. 4 advokátního tarifu jde-li o společné úkony při zastupování nebo obhajobě dvou nebo více osob, náleží advokátovi za každou takto zastupovanou nebo obhajovanou osobu mimosmluvní odměna snížená o 20 %. Ustanovené zástupkyni tak náleží odměna ve výši 14 880 Kč. Podle ustanovení § 13 odst. 3 advokátního tarifu náleží ustanovené zástupkyni stěžovatelů i náhrada hotových výdajů ve výši 300 Kč za každý úkon právní služby. Ustanovená zástupkyně soudu sdělila, že není

plátcem daně z přidané hodnoty, proto jí výše odměny nebyla o částku této daně navýšena. Celková výše odměny ustanovené zástupkyně proto činí 16 680 Kč. Tato částka jí bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 60 dnů od právní moci tohoto usnesení.

P o u č e n í : Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 24. května 2018

JUDr. Radan Malík
předseda senátu